HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דברי הכל כשר ומתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל ע"מ לא פסיל איבעית אימא לפני התורף ורבנן ואיבע"א לאחר התורף ודברי הכל ורבא אמר מחלוקת לאחר התורף דרבי סבר גזרינן אטו לפני התורף [א]ורבנן סברי לא גזרינן אטו לפני התורף אבל לפני התורף דברי הכל פסול ומתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל על מנת לא פסיל אחר התורף ורבנן היא תני אבוה דרבי אבין קמיה דרבי זירא כתב גט על תנאי דברי הכל פסול דברי הכל פסול והא מיפלג פליגי אלא אימא לדברי הכל כשר והיכי דמי [ב]לאחר התורף ולימא הרי זה פסול ורבי תנא דברי הכל אתנייה כשר בפסול מיחלף ליה הרי זה בדברי הכל לא מיחלף ליה: **מתני' [ג]הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך לאחי ולאחיך לעבד ולעובד כוכבים ולכל מי שאין לה עליו קדושין כשר הרי את מותרת לכל אדם אלא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין וכל מי שיש לה עליו קדושין אפילו בעבירה פסול: **גמ'** [ד]כללא דרישא לאתויי שאר חייבי כריתות כללא דסיפא לאתויי שאר חייבי לאוין [ה](כגון עמוני ומואבי נתיני מצרי ואדומי) בעא מיניה רבא מרב נחמן חוץ מקדושי קטן מהו מי אמרינן השתא מיהא לאו בר הויה הוא או דלמא אתי לכלל הויה א"ל תניתוה קטנה מתגרשת בקידושי אביה אמאי והא בעינן ויצאה והיתה אלא אתיא לכלל הויה [ו]הכא נמי אתיא לכלל הויה [ז]חוץ מן הנולדים מהו השתא מיהא לא איתילד או דלמא עתידי דמתיילדי א"ל תניתוה לעבד ולעובד כוכבים אם איתא עבד ועובד כוכבים נמי עבידי דמיגיירי הנך לאו לאיגיורי קיימי הני לאיתילודי קיימי [ח]חוץ מבעל אחותה מהו השתא מיהא לא חזיא ליה או דלמא זמנין דמתה אחותה וחזיא ליה אמר ליה תניתוה לעבד ולעובד כוכבים עבד ועובד כוכבים נמי עבידי דמיגיירי גירות לא שכיחא [ט]מיתה שכיחא [י]חוץ מזנותיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא שייר בביאה א"ל תניתוה לאבא ולאביך ובמאי אילימא בנשואין אבא ואביך בני נשואין נינהו אלא לאו בזנות ולאבא ולאביך הוא דלא שייר הא לאחר שייר דלמא בנשואין דעבר ואינסיב [יא]חוץ משלא כדרכה מהו בכדרכה הא לא שייר או דלמא [1]משכבי אשה כתיב [יב]חוץ מהפרת נדריך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא [2]אישה יקימנו ואישה יפירנו כתיב [יג]חוץ מתרומתיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא [3]קנין כספו כתיב חוץ מירושתיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא [4]לשאורו וירש אותה כתיב חוץ מקידושיך בשטר מהו מי אמרינן אפשר דמקדש לה בכסף ובביאה או דלמא ויצאה והיתה [יד]איתקוש הוויות להדדי [טו]תיקו: **מתני'** [טז]גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם**

רבי

ומתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל על מנת לא פסיל אחר התורף ורבנן. והוה מצי למימר דלמא מתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל ע"מ לא פסיל אחר התורף ורבנן היא תני אבוה דרבי אבין קמיה דרבי זירא כתב גט על תנאי דברי הכל פסול דברי הכל פסול והא מיפלג פליגי אלא אימא לדברי הכל כשר והיכי דמי לאחר התורף ולימא הרי זה פסול ורבי תנא דברי הכל אתנייה כשר בפסול מיחלף ליה הרי זה בדברי הכל לא מיחלף ליה: מתני' הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך לאחי ולאחיך לעבד ולעובד כוכבים ולכל מי שאין לה עליו קדושין כשר הרי את מותרת לכל אדם אלא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין וכל מי שיש לה עליו קדושין אפילו בעבירה פסול: גמ' כללא דרישא לאתויי שאר חייבי כריתות כללא דסיפא לאתויי שאר חייבי לאוין (כגון עמוני ומואבי נתיני מצרי ואדומי) בעא מיניה רבא מרב נחמן חוץ מקדושי קטן מהו מי אמרינן השתא מיהא לאו בר הויה הוא או דלמא אתי לכלל הויה א"ל תניתוה קטנה מתגרשת בקידושי אביה אמאי והא בעינן ויצאה והיתה אלא אתיא לכלל הויה הכא נמי אתיא לכלל הויה חוץ מן הנולדים מהו השתא מיהא לא איתילד או דלמא עתידי דמתיילדי א"ל תניתוה לעבד ולעובד כוכבים אם איתא עבד ועובד כוכבים נמי עבידי דמיגיירי הנך לאו לאיגיורי קיימי הני לאיתילודי קיימי חוץ מבעל אחותה מהו השתא מיהא לא חזיא ליה או דלמא זמנין דמתה אחותה וחזיא ליה אמר ליה תניתוה לעבד ולעובד כוכבים עבד ועובד כוכבים נמי עבידי דמיגיירי גירות לא שכיחא מיתה שכיחא חוץ מזנותיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא שייר בביאה א"ל תניתוה לאבא ולאביך ובמאי אילימא בנשואין אבא ואביך בני נשואין נינהו אלא לאו בזנות ולאבא ולאביך הוא דלא שייר הא לאחר שייר דלמא בנשואין דעבר ואינסיב חוץ משלא כדרכה מהו בכדרכה הא לא שייר או דלמא משכבי אשה כתיב חוץ מהפרת נדריך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא אישה יקימנו ואישה יפירנו כתיב חוץ מתרומתיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא קנין כספו כתיב חוץ מירושתיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא לשאורו וירש אותה כתיב חוץ מקידושיך בשטר מהו מי אמרינן אפשר דמקדש לה בכסף ובביאה או דלמא ויצאה והיתה איתקוש הוויות להדדי תיקו: מתני' גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם

חוץ מתרומתיך מהו. פי' נקוניטרס בתרומה ומין נראה לר"י דבלאו הכי לא מלכה בתרומה דגרושה ממחללת בזיונה כהן ופלוני קידשה ונשאה ולא נזקקו עליה כלל דמשמע דלגיפה פסולה היא[ו] מע"ג דלמני מה שמשייר שתהא אסורה לאכול מן התורה[ז] מכל מקום נראה דוחק לפרש כן[ח] ונראה לפרש חוץ מתרומה שהוא כהן ומגרשה לכל דבר חוץ מלא מיאסר בלמיגיה מי הוי שייר דקנין כספו אמר רחמנא דע"י קידושין מוכלת בתרומה מה כן עדיין קידושין עליה ומין זה כריתות או דילמא בקידושין הא לא שייר שתוכל להתקדש למי שתרצה וכי תימי גוונא פי' נקוניטרס עלמא גבי חוץ מירושתך ומהפרת נדריך:

דברי הכל כשר. מע"ג דבמוץ פסול מפילו מחר התורף כדמתרינן בסמוך ומי נעית מימת לאחר התורף ודברי הכל מ"מ נ"מ גזרינן ניה ע"מ אטו חוץ דמוץ מחר התורף מינו פסול מלא מדרבנן גזירה אטו לפני תורף ומע גזרינן גזירה לגזירה: **רבא אמר מחלוקת לאחר התורף.** לרבי גזר ע"מ לאחר התורף ורבנן. והוה מצי למימר דלפני התורף מע"ג דלפני התורף ורבנן היא תני אבוה דרבי אבין קמיה דרבי זירא כתב גט על תנאי דברי הכל פסול דברי הכל פסול והא מיפלג פליגי אלא אימא לדברי הכל כשר והיכי דמי לאחר התורף ולימא הרי זה פסול ורבי תנא דברי הכל אתנייה כשר בפסול מיחלף ליה הרי זה בדברי הכל לא מיחלף ליה: מתני' הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך לאחי ולאחיך לעבד ולעובד כוכבים ולכל מי שאין לה עליו קדושין כשר הרי את מותרת לכל אדם אלא אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין וכל מי שיש לה עליו קדושין אפילו בעבירה פסול: גמ' כללא דרישא לאתויי שאר חייבי כריתות כללא דסיפא לאתויי שאר חייבי לאוין (כגון עמוני ומואבי נתיני מצרי ואדומי) בעא מיניה רבא מרב נחמן חוץ מקדושי קטן מהו מי אמרינן השתא מיהא לאו בר הויה הוא או דלמא אתי לכלל הויה א"ל תניתוה קטנה מתגרשת בקידושי אביה אמאי והא בעינן ויצאה והיתה אלא אתיא לכלל הויה הכא נמי אתיא לכלל הויה חוץ מן הנולדים מהו השתא מיהא לא איתילד או דלמא עתידי דמתיילדי א"ל תניתוה לעבד ולעובד כוכבים אם איתא עבד ועובד כוכבים נמי עבידי דמיגיירי הנך לאו לאיגיורי קיימי הני לאיתילודי קיימי חוץ מבעל אחותה מהו השתא מיהא לא חזיא ליה או דלמא זמנין דמתה אחותה וחזיא ליה אמר ליה תניתוה לעבד ולעובד כוכבים עבד ועובד כוכבים נמי עבידי דמיגיירי גירות לא שכיחא מיתה שכיחא חוץ מזנותיך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא שייר בביאה א"ל תניתוה לאבא ולאביך ובמאי אילימא בנשואין אבא ואביך בני נשואין נינהו אלא לאו בזנות ולאבא ולאביך הוא דלא שייר הא לאחר שייר דלמא בנשואין דעבר ואינסיב חוץ משלא כדרכה מהו בכדרכה הא לא שייר או דלמא משכבי אשה כתיב חוץ מהפרת נדריך מהו בנשואין הא לא שייר או דלמא אישה יקימנו ואישה יפירנו כתיב חוץ מתרומתיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא קנין כספו כתיב חוץ מירושתיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא לשאורו וירש אותה כתיב חוץ מקידושיך בשטר מהו מי אמרינן אפשר דמקדש לה בכסף ובביאה או דלמא ויצאה והיתה איתקוש הוויות להדדי תיקו: מתני' גופו של גט הרי את מותרת לכל אדם**

חוץ מקידושיך בשטר. אפי' יכול לקדשן בשטר ולא יהו קידושין כלומר שאיי' אחד מדברי קדושין ולא שייר אלא כולם: **ואיתקש הוויות להדדי.** והיכא דשייר חדא מינייהו לא קיימא ליה כשאר הוויות: **מתני' גופו של גט.** עיקר כתב הגט כך יכתבו כו' ולן

ואוקימנא בחוץ. בריש פירקין (פב.) ושמעינן מינה דאפילו בעל מנת שלא כתבו בחוכו כשר: **ואימא דברי הכל כשר הו'.** ר' זירא לטעמיה דלוקי פלוגתא בגלפני התורף הלכך ד"ה פסול לא משכחת לה: **ואימא.** ליה רבי זירא לתנא תני ס"ז פסול ולא תיתני דברי הכל ואימא רבי היא:

מתני' ד"ה אחניה. ע"כ דברי הכל אחנייה רבינה לתנא דמי אחנייה רבי זה לא הוה מיחלף ליה בדברי הכל אפילו אחר התורף ליה בדברי הכל לא מיחלף ליה אבל אחר התורף אפילו בעל מנת לא פסיל ליה בדברי הכל אפילו אחר התורף ליה בדברי הכל לא מיחלף ליה: **אלמנה לכהן גדול.** כיון דקדושין תופסין בחייבי לאוין כדמתרינן בפ"ק דקדושין (דף יח:) ולמאי לא תפסי משום איסור אחות אשה תאכל דשייר בגיטך: **ולכל מי שיש לה עליו קדושין.** אם היתה פנויה ואפילו בעבירה לאיסור לאו: **פסול.** דהוי שיור: **גמ' כללא דרישא.** אמין לה עליו קדושין: **נמיי.** מן הגבעונים שהיו משבעה אומות ואיכא לאו דלא תתחתן בהם (יבמות עט:): **מלרי ואדומי.** בתוך שלשה דורות אבל אחיסור עשה: **חוץ מקידושי קטן.** חוץ מפלוני וקטן הוא: **קטנה מפגרשת.** אם קיבלה גיטה לאחר מיתת אביה: **בקידושי אביה.** כלומר ואפילו קידשה אביה לאיש הזה להיו להו קדושין גמורין: **והא בעינן ויצאה והיתה.** דלא מיגרשה אא"כ לחויא לקדש את עצמה לאחר זמן וקא חשיב ליה מעכשיו דלא דק קרא למימר דאיכוי דשמא בת שיור שיורא גמור הוי שיור: **גבולדים.** עתידין להולד: **או דלמא עתידין דמתילדי.** ומיתסרא עליהן מפני (שמא) שלו זה הלכך הוי שיור: **עבד ועובד כוכבים נמי.** הא מצית למימר הכי עתידי דמיגיירי ואפ"ה לא הוי שיור: **הא איתא עבד ועובד כוכבים.** כל זמן שאחותה קיימת ולא הוי שיור: **חוץ מזנותיך.** אלמא תבעלי בזנות: **או דלמא שייר בביאה.** בעלמא ולד מישות קיימן הכי: **אבא ואביך בני נישואין נינהו.** דמיקם מלעתיד דבעי לאחנויי בהדה הא לא תפסי בה קדושין: **אלא לאו בזנות.** ואבא ואביך הוא דלא שייר דבלאו הכי נמי אמקילת להו: **ודלמא בנישואין.** קתני מתני' ואף על גב דלאו מורחא הוא הלכך לאחר הוי שיור אלא מאי בזנות אימא לא הוי שיור: **משכבי אשה כתיב.** הקיש שני משכביה לכל דבר: **ואישה יפרנו.** וכיון דשייר הפרת נדריה לגביה אישה קיימן ניה: **מתרומתיך.** אלמא תגמאי לכהן לא יאכל יתרומה שהרי אינה ראויה לו אלא לאחר שתיבעל לישראל: **קנין כספו.** הוא יאכל בו כמיד והאי כיון דלאו בר הכי הוא לא הוי קנין כספו ואמאי דשייר בקדושין אלמא כהניה: **חוץ מירושתך.** אלמא תמותי אני יורשך: **ממשפחתו וירש אותה.** מכאן שהבעל יורש את אשתו וכיון דאיכוי ירית ליה אשתו אלמא מדרבי קדושין ולא שייר לה כלום: **ואיתקש הוויות להדדי.** והיכא דשייר חדא מינייהו לא קיימא ליה בכסף ובביאה או דלמא והיתה כתיב איתקוש הויות להדדי ואיתוקמו בתיקו וכל תיקו דאיסורא לחומרא: **מתני' גופו של גט הרי**

מסורת הש"ס

ו) ס"פ ג"ג, ג) [נעיל ג: כתובות פג:], ד) [כתובות מו: וש"נ], ד) מדריש ס:, ה) [בכורים ז], ו) [ל"ל מישומו],

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת זָכָר מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֲבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם:
ויקרא כ יג

2. כָּל נֶדֶר וְכָל שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ:
במדבר ל יד

3. וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נָפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וְיִלִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ לַחְמוֹ:
ויקרא כב יא

4. וְאִם אֵין אַחִים לְאֲבִיו וְנָתַתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה:
במדבר כז יא

מוסף תוספות

א. לאו גזירה לגזירה היא [אלא]. רבינו קרקסא.
ב. דכיון דהתרוייהו בכתב ולא פקיעי אינשי בין טופס לתורף מיחלף ואתי לינשא לפני התורף אפילו בחורין. ש"ץ.
ג. ע"י האב. תוס' הל"ש.
ד. ורב נחמן גופיה מוקי. תוס' הל"ש.
ה. רבא. תוס' הל"ש.
ו. דתנן (יבמות נו ע"ב) אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט מן האירוסין לא יאכלו בתרומה, פירוש משום דמשתמרת לביאה פסולה לא אכלה. ש"ץ.
ז. דמדאורייתא אוכלת מן האירוסין וזה משייר בגט שלא תאכל. תוס' הל"ש. ח. כיון דמדרבנן לא אכלה. תוס' הל"ש.

פסקי רי"ד

חוץ שפוסל ע"פ פוסל בכתב ע"מ שאינו פוסל בפה אינו פוסל בכתב: א"ר זירא מחלוקת לפני התורף דר' סבר גזרינן ע"מ אטו חוץ ורבנן סברי לא גזרינן אבל לאחר התורף דברי הכל כשר: ורבא אמר מחלוקת לאחר התורף דר' סבר גזרינן לאחר התורף אטו לפני התורף ורבנן סברי לא גזרינן אבל לפני התורף דברי הכל פסול. פי' ס"ל לרבא כל תנאים דמיכתבי בגיטא מקמי התורף פסול מן התורה שאין זה ספר כריתות כיון שתנאי כתוב בתוכו ואע"פ שהוא תנאי כשר והאשה רוצה לקיימו אלא צריך לכתוב הגט בלי תנאי ואפילו שרוצה להתנות יתנה בעת שמוסרו לה. ור' זירא סבר אם תנאי כשר הוא אינו פוסל ומקרי ספר כריתות כיון שיכולה לקיימו והלכתא כרבא. נמצא מעכשיו לפי פסק ההלכה דלפני התורף פוסל חוץ בין בכתב כגון שכתבו בתוכו בין בעל פה כגון שהודיעו לסופר והסופר כתבו ע"ד כן שאין לו תקנה עולמית לגט זה וע"מ שהוא תנאי כשר הוא פוסל דוקא בכתב שאין לו

עין משפט נר מצוה

כד א ב מיי' פ"ח מהל' גירושין הל' ד סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמו סעיף ב:
כה ג ד ה מיי' שם הל' ה סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קו סעיף ב:
כו ו ז ח ט י מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ג:
כז כ מיי' שם הלכה ו: **כח** ל מיי' שם סמג שם טוש"ע שם סעיף ג:
כט מ מיי' שם פ"ט הלכה ד סמג שם טוש"ע אה"ע סימן קו סעיף מג:

גליון הש"ס

תום' ד"ה תניתוה קטנה וכו' בפה"ד דביש לה **אב** עפקינן. עי' לעיל דף סד ע"ב תד"ה נעבה:

פסקי רי"ד (המשך)

תקנה עולמית אבל בעל פה לא פסיל אבל מיהו צריך ליתנו לה באותו התנאי כיון שנכתב התורף ע"ד כן ואם רוצה הבעל לחזור מן התנאי ולגרשה בלא תנאי צריך לכתוב לה גט אחר בלא תנאי ולאחר התורף חוץ פוסל דוקא בכתב אבל בעל פה לא פסיל ליה אלא יכול ליתנו לה בלא חוץ והוא כשר וע"מ אינו פוסל אפילו בכתב שכל מה שרוצה להתנות אחר התורף בין בכתב בין בעל פה יכול להתנות ואם רוצה לחזור מתנאו ולגרשה בו בלא תנאי הרשות בידו כיון שהתורף נכתב בלא תנאי: **מתני'** הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך לאחי ולאחיך לעבד ולעובד כוכבים ולכל מי שאין לה עליו קידושין כשר. פי' דכיון דאסירי עלה מדאורייתא לאו שיור הוא וכשר הרי את מותרת לכל אדם אלא אלמנה לכה"ג גרושה וחלוצה לכ"ה ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לנתין ולממזר ולכל מי שיש לה עליו קידושין אפילו בעבירה פסול: בעא מיניה רבא מרב נחמן חוץ מקדושי קטן מהו השתא מיהו לאו בר הויה הוא או דלמא אתי לכלל הויה ופשט ליה דכיון דאתי לכלל הויה שיורא הוא: חוץ מן הנולדים מהו השתא מיהו לא איתילידו או דלמא עתידי דמתילדי. חוץ מבעל אחותה מהו השתא מיהא לא חזיא ליה או דלמא זמנין דמיתה אחותה וחזיא ליה חוץ מזנותיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא הא שייר בביאה חוץ משלא כדרכה מהו בכדרכה הא לא שייר או דלמא משכבי אשה כתיב: חוץ מהפרת נדריך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא קנין כספו כתיב חוץ מירושתיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא לשאורו וירש אותה כתיב חוץ מקידושיך בשטר מהו מי אמרינן אפשר דמקדש לה בכסף ובביאה או דלמא ויצאה והיתה איתקוש הוויות להדדי תיקו: **מתני'** גופו של גט הרי